

3-årsevaluering av emnene FRAN120 og FRAN121, 2019-2021

Bakgrunn: etableringen av FRAN120 og FRAN121

Denne evalueringsrapporten dekker FRAN120 og FRAN121, men vil også tidvis nevne FRAN101, som t.o.m. våren 2018 var grammatikkemnet årsstudiet i fransk. Overgangen fra FRAN101 til FRAN120 og FRAN121 våren 2019 skjedde som del av en større omlegging av årsstudiet i fransk ved UiB. Samlet gir de to emnene 20 stp, mens FRAN101 ga 15 stp.

I tillegg vil mange av betraktningene gjelde de nye nettbaserte emnene FRAN620 og FRAN621, som ble lansert i 2021, og som i faglig innhold er identiske med henholdsvis FRAN120 og FRAN121.

Arbeids- og undervisningsformer

Etter klare tilbakemeldinger fra studentene om behov for flere grammatikkoppgaver i forbindelse med undervisningen, la vi i 2017 om undervisningen til såkalt 'omvendt klasserom', hvor studentene fikk tilgang på korte videoer og powerpointnotater, i tillegg til pensumlitteraturen (*Ny fransk grammatikk*, 2006, av Prof. Hans Petter Helland ved UiO). Dette frigjorde mer tid til oppgaveløsning i timene. I evalueringene siden omleggingen har studentene gitt uttrykk for at de har vært fornøyde med både forberedelsesmateriellet og arbeidsformen i klasserommet. De syntes også at videoene og notatene var gode i kombinasjon med grammatikkboken, som p.g.a. sitt omfang og detaljnivå krevde mer tid, særlig for uerfarne studenter. Disse evalueringene har gjentatt seg siden overgangen fra FRAN101 til FRAN120 og FRAN121. Imidlertid ser ikke den nye modellen ut til å ha påvirket eksamensresultatene. En mulig forklaring på dette er at noen studenter kun gjør det de trenger for å komme opp på et akseptabelt nivå, heller enn å maksimere læringsutbyttet ved å bruke 40 timer i uken på studiene. Dette reflekteres også i studentevalueringene, hvor mange oppgir at de bruker mindre enn 10 timer i uken på hvert av emnene. Dermed kan hjelpemidler som videoer og oppsummerende notater tjene til å spare tid, heller enn å forbedre prestasjonene.

En utfordring i undervisningssituasjonen har vært å justere tempoet etter studentenes behov. Noen løser oppgavene fort, mens andre trenger mer tid. Dermed har noen uttrykt frustrasjon over at man bruker for mye tid på hver enkelt oppgave.

Begge emnene har 10 x 2 undervisningstimer. De følgende temaene er pensum:

FRAN120: Syntaktiske grunnbegreper og prinsipper, nomen, adjektiv, pronomen, preposisjoner

FRAN121: Tempus og modus, adverbialer, setninger og leddsetninger, infinitte konstruksjoner, informasjonsstruktur

Arbeids- og undervisningsformene ser ut til å samsvare godt med de fleste punktene under «Læringsutbytte» i emnebeskrivelsen for FRAN120:

Kunnskap

Studenten

- har grunnleggjande kunnskap om det franske språkssystemet.
- har ei viss forståing og meistring av eit presist språkvitskapleg omgrepsapparat.

Ferdigheiter

Studenten

- kan forklara korleis ord og ordgrupper fungerer syntaktisk og semantisk.
- har utvikla dugleik i å uttrykkja seg på standardfransk

Imidlertid er det mindre grad av samsvar mellom emnebeskrivelsen og praksis vedr. det siste punktet, som er utdypet under «Mål og innhald»: «Emnet skal dessutan vera med på å øva opp evna hjå studentane til å uttrykkja seg på standardfransk, gjennom omsetjingsøvingar som belyser kontrastar mellom norsk og fransk». Det har i liten grad vært øvelser i oversettelse i forbindelse med undervisningen, fordi det har vært vanskelig å kombinere slike øvelser med fokuset på grammatiske fenomener. Denne utfordringen gjelder også for FRAN121. Her bør man utarbeide og gjennomføre en undervisningspraksis som bidrar til å oppfylle læringsmålet.

Obligatoriske arbeidskrav

Når det gjelder obligatoriske arbeidskrav, måtte studentene levere og få godkjent to oppgavebesvarelser med samme form og omfang som på skoleeksamen, med frist én uke etter utlevering av oppgaven. Hensikten med disse oppgavene er altså at studentene skal få trening i å formulere grammatiske analyser og strukturere en eksamensbesvarelse. Imidlertid mente Siri Sporsheim, som var emneansvarlig for FRAN120 våren 2021, at totalt fire obligatoriske oppgaver i de to grammatikkemnene var for omfattende. Dette ga også flere av studentene uttrykk for i sine evalueringer. Dermed ble antallet obligatoriske oppgaver redusert til én per emne, med virkning f.o.m. våren 2022.

Vurderingsform

De to emnene hadde frem til våren 2020 skriftlig skoleeksamen som vurderingsform. Hoveddelen av eksamensoppgaven er en analyse av utvalgte grammatiske fenomener som kandidaten skal identifisere i en autentisk tekst som er lagt ved eksamensoppgaven. Denne formen har en lang tradisjon ved franskfaget i Bergen, og har fungert godt. Den gjør at studentene må sette seg inn i autentiske språkstrukturer, og lære seg å bruke grammatisk teori som et verktøy for å analysere disse strukturene. Dette utgjør god trening for å utvikle kritiske analytiske evner. Imidlertid har Hans Petter Helland pekt på et misforhold mellom læringsmål og vurderingsform, i sin emnerapport for FRAN121 våren 2021:

«Under læringsmålene står det at studentene også skal lære seg å uttrykke seg bedre på standardfransk. Det er ikke presisert om dette læringsmålet gjelder både skriftlig og muntlig fransk. Siden eksamensoppgaven kan besvares på norsk, slik som de obligatoriske oppgavene, bør det tenkes på hvordan koblingen mellom teoretisk viten hos studentene skal omsettes i praktiske ferdigheter.»

Dette er et viktig punkt som bør gjennomgås nøye av fagmiljøet.

Frem til midten av 2010-tallet var det også to mappeoppgaver i FRAN101, men disse ble tatt bort på grunn av ressursmangelen ved faget. På grunn av pandemien ble vurderingsformen omgjort til skriftlig eksamen hjemme. Dette er nå gjort permanent.

Introduseringen av to grammatikkemner på 100-nivå ga muligheten til å tenke nytt med hensyn til eksamensavviklingen. Siden FRAN121 bygger på FRAN120, kunne vi utvikle eksamen i det sistnevnte

emnet rett etter vinterferieuken i slutten av februar. Dette har studentene satt pris på, da det har fordelt eksamensbelastningen ut over semesteret.

Nye nettemner fra 2021

Våren 2021 ble det innført nettvarianter av Fransk grammatikk 1 og 2, med kodene FRAN620 og FRAN621. Innholdet i disse emnene er identisk med campusvariantene, men undervisningstiden er mer begrenset av hensyn til ressursituasjonen, og utgjorde våren 2021 kun 6 x 1 timer. Ifølge Siri Sporsheim og Hans Petter Helland (emneansvarlige for henholdsvis FRAN620 og FRAN621) førte imidlertid det lave antallet undervisningstimer til vesentlige problemer i gjennomføringen av emnene det semesteret. Som et resultat av denne tilbakemeldingen er antallet undervisningstimer i de to emnene doblet våren 2022 (6 x 2 timer).

Ekstern vurdering av emnene

Førsteamanuensis Geir Uvsløkk ved UiO er ekstern fagfelle for franskfaget ved UiB. I sin rapport levert 2021 gjennomgår han årsstudiet i fransk. Hans vurdering av FRAN120 og FRAN121 svarer godt til de emneansvarliges erfaringer. Følgende utdrag fra rapporten utfyller noen av punktene nevnt ovenfor:

«Oversettelsen er delvis videreført i emnene FRAN120 og FRAN121, der oversettelse inngår som et kontrastivt perspektiv i grammatikkundervisningen. Under våre samtaler foreslo Gjerstad at man eventuelt også kunne tenke seg et større fokus på oversettelse mot slutten av grammatikkemnene, gjennom arbeid med oversettelse av litt lengre tekster. Dette kan være en god løsning, så lenge det ikke går på bekostning av for mye av grammatikkundervisningen.»

«De to studentene jeg snakket med, som begge hadde fulgt emner etter omstruktureringen, syntes årsstudiet som helhet hadde en tydelig sammenheng, at FRAN121 naturlig fulgte FRAN120.»

«De to studentene jeg snakket med bekreftet at de var svært fornøyde med undervisningen i de forskjellige emnene. De hadde hørt fra andre studenter at undervisningen i FRAN120 og FRAN121 kunne oppleves som for teoretisk, at det kunne oppleves som mer krevende enn det de anbefalte forkunnskapene skulle tilsi, og at flere kunne tenke seg et større fokus på praktisk fransk også i disse emnene. Selv var de imidlertid veldig glade for dette teoretiske perspektivet [...]»

Eksamensresultater 2019-2021

FRAN120

Vår 2019: Snittkarakter C, 18 bestått, 2 stryk

Vår 2020: Snittkarakter C, 17 bestått, 1 stryk

Vår 2021: Snittkarakter C, 23 bestått, 1 stryk

FRAN121

Vår 2019: Snittkarakter C, 12 bestått, 1 stryk

Vår 2020: Snittkarakter C, 14 bestått, 1 stryk

Vår 2021: Snittkarakter C, 19 bestått, 1 stryk

Snittkarakteren for alle år er C, men det har aldri vært noe mål å normalfordele eksamensresultatene. Den enkelte besvarelsen sensureres altså ut fra forhånds etablerte karakterkrav, uten at styrkeforholdet mellom besvarelsene spiller inn.

Oppsummering:

FRAN120 og FRAN121 har en teoretisk grundig tilnærming til fransk grammatikk, noe som både tjener til å gi styrke studentenes språkkunnskaper og gi dem en innføring i en akademisk disiplin. Det ser generelt ut til å være et godt samsvar mellom arbeids-, undervisnings- og vurderingsformer, men det er spesielt et område som bør være gjenstand for utbedringer: et av læringsmålene er at studentene «har utvikla dugleik i å uttrykkja seg på standardfransk». Dette reflekteres imidlertid ikke i undervisnings- eller vurderingsformene. I utgangspunktet skulle det være oversettelsesøvelser som en del av undervisningen, men dette gjennomføres ikke systematisk, og eksamensbesvarelsene skrives på norsk, slik at vurderingsformen heller bidrar til å utvikle språkferdighetene. Konklusjonen er altså at man bør gå nøye gjennom læringsmålene for de to emnene, og utforske muligheten for å innføre arbeids-, undervisnings- og vurderingsformer som legger til rette for utvikling av ferdigheter i fransk språk.